

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Факультет психології
Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених

«ВЕКТОРИ ПСИХОЛОГІЇ-2019»

Матеріали Міжнародної молодіжної науково-практичної конференції

Харків - 2019

Зміст

Секція «ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ»	10
Баліцька А. Р.	
Відношення жінок до поняття «кохання».....	11
Безидей А. С.	
Стремление к профессиональному саморазвитию психологов сферы образования	13
Василяка К. Н.	
Саморегуляционные факторы психологического благополучия	16
Винокурова А. Г.	
Азартна залежність та її розповсюдженість серед підлітків.....	19
Вікторенко С. О.	
Мнемічні функції	21
Дмитришин О. Р.	
Теоретичні аспекти дослідження процесу дезадаптації п'ятикласників до навчання в середніх класах	22
Дудаль Н. Н.	
Изучение жизненного пути личности в советской психологии	25
Журавльова О. В.	
Дезадаптивний перфекціонізм як предиктор розвитку прокрастинації в особистості	28
Конева К. М.	
Psychology of creativity	31
Корнієць К.С.	
Розвиток уяви дітей старшого дошкільного віку засобами музичного мистецтва	34
Коруд Н. І.	35
Психологічні особливості ставлення осіб до власної алкогольної залежності	35
Ларін Д. І.	
Криза психологічної служби України в контексті глобалізації.....	38
Лигоміна Т. А.	40
Соціально-психологічні закономірності формування професійного іміджу практичних психологів	40
Литвиненко А.С.	
Крос культурне дослідження психологічного благополуччя	43
Михайлюк С. Д.	
Свідомість та самосвідомість особистості	45
Нерушенко Е.И.	
Причины страхов детей дошкольного возраста	47
Пархоменко А. В.	
Специфіка виховання гуманних почуттів у період дошкільного дитинства.....	50
Предко В. В.	
Значення духовних цінностей для розвитку етнонаціональної спільноти.....	53
Пронина В.А.	
Изучение принятия решений подростками	54
Свило Я.В.	
Копинг-стратегии студентов с низкой ролевой виктимностью	57
Сергеев В. Н.	
Нормативно-предписанное поведение спасателя и его ключевые характеристики	60
Тертична П. С.	
Особливості міжособистісної атракції у жінок, які перебувають у шлюбі.....	63
Тимонина Н.Н.	
Развитие представлений об имидже учителя у обучающихся начальной школы	65
Хмельніна Т. О.	
Особливості Я-концепції внутрішньо переміщених осіб	68

3. Кун, Томас Семюел // Філософський енциклопедичний словник / В.І.Шинкарук (голова редколегії); Л. В. Озадовська, Н. П. Поліщук (наукові редактори); І. О. Покаржевська (художнє оформлення). — Київ: Абрис, 2002. — 742 с. — 1000 екз. — ББК 87я2. — ISBN 966-531-128-X.

4. Kuhn T. S., *The Essential Tension: Selected Studies in Scientific Tradition and Change*, Chicago & London: University of Chicago Press, 1977. ISBN 0-226-45805-9

5. Kuhn T. S., *Black-Body Theory and the Quantum Discontinuity, 1894-1912*, Chicago: University of Chicago Press, 1987. ISBN 0-226-45800-8

Лигомина Т. А.

Київський університет імені Бориса Грінченка
**Соціально-психологічні закономірності формування професійного
іміджу практичних психологів**

Питання формування іміджу фахівців є предметом досліджень багатьох науковців у царині психології. Варто зазначити практичні розробки зарубіжних авторів: Ф. Котлера, М. Мескон, Ф. Хедоурі, що були здійснені в галузі корпоративного іміджу. Вітчизняні дослідники вивчають роль іміджу у різноманітних сферах соціального життя (О. Володарська, В. Зазикін, О. Панасюк, О. Перелигіна, О. Петрова, І. Чертикова та ін.), механізми і принципи формування іміджу політика (О. Гордєєва, В. Зазикін, О. Панасюк, Г. Почепцов, О. Феофанов та ін.), державного службовця (В. Дашевський, Н. Орлова та ін.), вчителя та педагога ВНЗ (О. Деркач, А. Калюжний, Н. Кузьміна, А. Маркова та ін.), бізнесмена (В. Іванченко, Ф. Кузін, В. Шепель та ін.) Потрібно відмітити, що останнім часом з'являється все більше досліджень, спрямованих на вивчення персонального іміджу студентів-психологів та практичних психологів (Л. Зотова, А. Кривцова, О. Купріна, Ю. Нетесана, С. Салманова та ін.). Проте у сучасній психологічній науці немає фундаментальних досліджень щодо закономірностей та чинників формування професійного іміджу практичних психологів.

Наше теоретичне дослідження спрямоване на визначення соціально-психологічних закономірностей, які впливають на формування професійного іміджу практичних психологів.

Вивчаючи професійний імідж практичних психологів, ми зупинилися на визначенні поняття: професійний імідж практичного психолога – це символічний, емоційно забарвлений образ психолога як фахівця, професіонала своєї справи, що формується у свідомості учнів/вихованців, колег, батьків, адміністрації під впливом його професійно-особистісних якостей та сприяє розвитку його професійної діяльності.

Розділяємо думку провідних науковців щодо того, що професійний імідж будується на підставі знань про образ ідеального фахівця в очах реципієнтів і співвідношення цих знань з власною особистістю (О. Перелигіна й А. Калюжний). Тобто професійний імідж психолога формується на основі уявлень про образ ідеального психолога, що існує у суспільстві та співвідношення цих знань до

реальних цінностей та особистісних рис практичного психолога.

Далі більш детально розглянемо соціально-психологічні закономірності формування іміджу. На основі узагальнення підходів, що розвиваються у вітчизняній соціальній психології в працях Б. Ананьєва, Г. Андрєєвої, А. Бодальова, О.М. Леонтєєва, О.О. Леонтєєва, Б. Ломова науковці виділили класифікацію соціально-психологічних закономірностей, які керують формуванням іміджу. Серед цих закономірностей були виділені такі три групи:

1. Соціально-психологічні закономірності, що лежать в основі мотивації діяльності по створенню іміджу.

За даними емпіричних досліджень було визначено, що власне наявність мотивації до діяльності по створенню іміджу є універсальною закономірністю, що не залежить ні від яких конкретних соціальних чинників і умов, в чому виражається, напевне, соціальна природа людини. Ступінь вираженості мотивації, тип установки по відношенню до власного іміджу, тип мотивації до діяльності по створенню іміджу залежать від приналежності індивіда до тих чи інших соціальних груп [3, с.266]. Тобто мотивація діяльності по створенню психологом власного професійного іміджу є цілком природньою, а вже ступінь вираженості, характер і тип цієї мотивації залежить від групових правил та норм прийнятних для професійної групи практичних психологів, а також цінностей, що декларуються в закладі освіти, де працює психолог.

2. Соціально-психологічні закономірності, що визначають зміст іміджу.

У цій групі закономірностей на першому місці стоїть закономірність ціннісного змісту іміджу. Вона виражається в тому, що, незалежно від групової приналежності респондентів, в іміджі представляються ті чи інші життєві цінності. В процесі створення моделі свого образу людина надає її елементам певні смисли (особистісні характеристики), які розшифровуються іншими, завдяки чому у них створюється враження про її особистість.

У професійному іміджу практичного психолога повинна проявлятися його індивідуальність (особистісні та професійні цінності; приналежність поглядів до певної наукової школи; позитивні риси особистості тощо), що допоможе йому відрізнятись від інших.

Наступна закономірність – це орієнтація на соціальні стереотипи, виражається в тому, що при моделюванні свого іміджу людина не може не враховувати соціальні стереотипи, що склалися в суспільстві і середовищі, які характеризують певну узгодженість або високу ступінь єдності уявлень серед членів групи [2, с.76]. Стійкі соціальні уявлення в середовищі і групі (соціальні та групові стереотипи) істотно спрощують процес створення іміджу і процес розшифровки, розуміння і сприйняття його іншими людьми. Дослідження підтвердили високу значимість стереотипів в моделюванні Я-образу.

Знання та використання практичним психологом стереотипів щодо його професійно важливих якостей значно полегшать процес формування професійного іміджу – адже стійкий образ, який існує в свідомості соціальної групи завжди легше сприймається, ніж абсолютно новий. Серед позитивних стереотипів щодо особистісних якостей практичного психолога виділяємо такі: щира зацікавленість в тому, як влаштований внутрішній світ іншої людини, тобто дружелюбство, гуманізм; толерантність; гнучкість і відкритість змінам; сензитивність або чутливість до інших, а також розвинений емоційний інтелект.

3. Соціально-психологічні закономірності, що управляють реалізацією діяльнісних чинників створення іміджу.

Дані закономірності демонструють розбіжності у цілях створення іміджу в залежності від приналежності суб'єкта-прообраза іміджу до статусної групи [3, с.255]. Ця група закономірностей, на нашу думку, дозволяють визначити цілі створення іміджу для певних соціальних груп. Для практичних психологів як представників професійної групи імідж виступає як найважливіший конструкт у системі цінностей, як цінність особистості та професійної діяльності. Імідж для психолога є цінністю, яка обумовлюється залученістю фахівця до сфери своєї професійної діяльності, критерії і способи оцінки якої, виражені в моральних принципах і цілях його діяльності [1, с.103]. Тобто, професійний імідж практичного психолога сприяє його реалізації як професіонала свої справи.

Отже, описані вище соціально-психологічні закономірності демонструють існування стійких, повторюваних зв'язків між приналежністю практичних психологів до професійної групи і їх діяльністю по створенню іміджу та діяльності зі сприйняття іміджу. Наявність таких зв'язків вказує на існування об'єктивних соціально-психологічних закономірностей формування іміджу як соціально-психологічного феномену. А професійного іміджу практичних психологів як соціально-психологічного феномену, що допомагає психологам реалізуватися у власній професійній діяльності.

Подальші перспективи дослідження вбачаємо у виокремленні більш конкретних чинників формування та критеріїв формування професійного іміджу практичних психологів.

Література

1. Бозаджиев В.Л. Имидж психолога. – М.: Издательство «Академия Естествознания», 2009. – 219 с.
2. Донцов А.И., Стефаненко Т.Г. Социальные стереотипы: вчера, сегодня, завтра // Социальная психология в современном мире / Под ред. Г.М.Андреевой, А.И.Донцова. - М.: Аспект Пресс, 2002 С. 76 — 95.
3. Перельгина Е.Б. Имидж как феномен интерсубъектного взаимодействия (Содержание и пути развития): Дис. ... д-ра психол. наук. М., 2003. – 697 с. С. 255